OKO | OPGROEIEN IN EEN KANSRIJKE OMGEVING

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving

Gebaseerd op het IJslandse preventiemodel

Lian Smeets

Adviseur gemeenten

OKO, gebaseerd op het IJslandse model

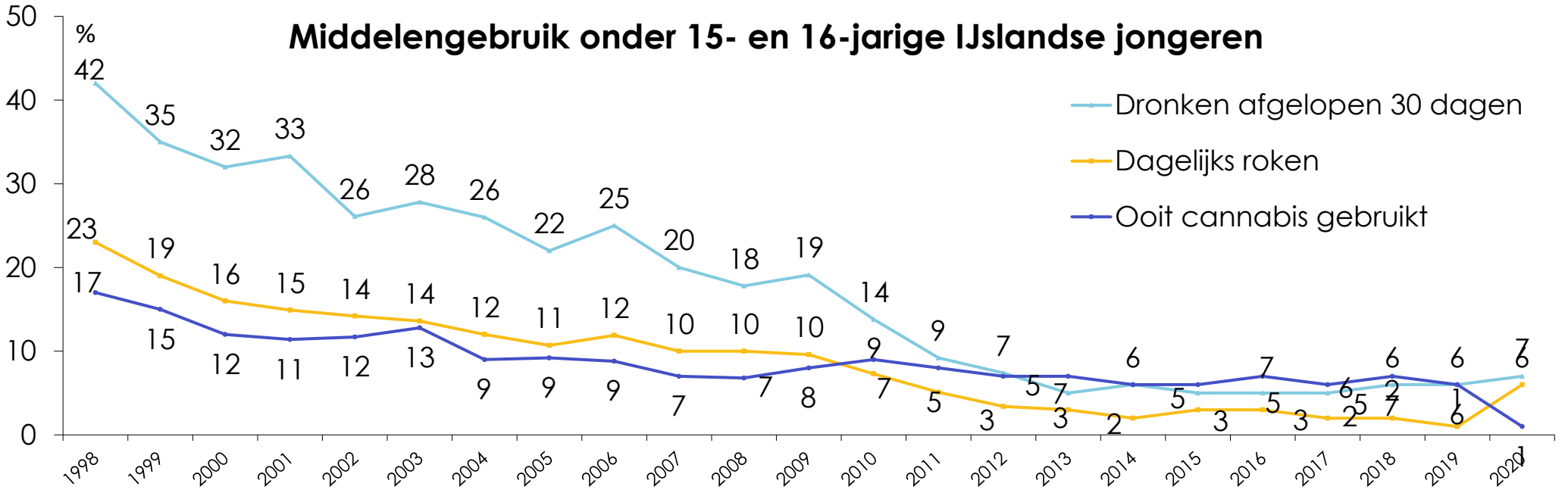

Hoe kunnen we dit vertalen naar Nederland?

Pilottraject (2018-2021)

Trimbos instituut
Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

PLANET Youth by ICSRA

NJi Nederlands Jeugdinstituut

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

OPGROEIEN IN EEN
KANSRIJKE OMGEVING

... is gebaseerd op het IJslandse preventiemodel

... is vertaald naar de Nederlandse context

OKO | OPGROEIEN IN EEN KANSRIJKE OMGEVING

... creëert een positieve leefomgeving voor jongeren

... voorkomt het gebruik van alcohol, drugs en roken door jongeren

... werkt aan het verbeteren van het welbevinden van jongeren

... is een primaire preventieaanpak

Implementatietraject OKO

- 9 gemeenten sinds 2018
- 11 gemeenten sinds 2022

Domeinen omgeving jongeren

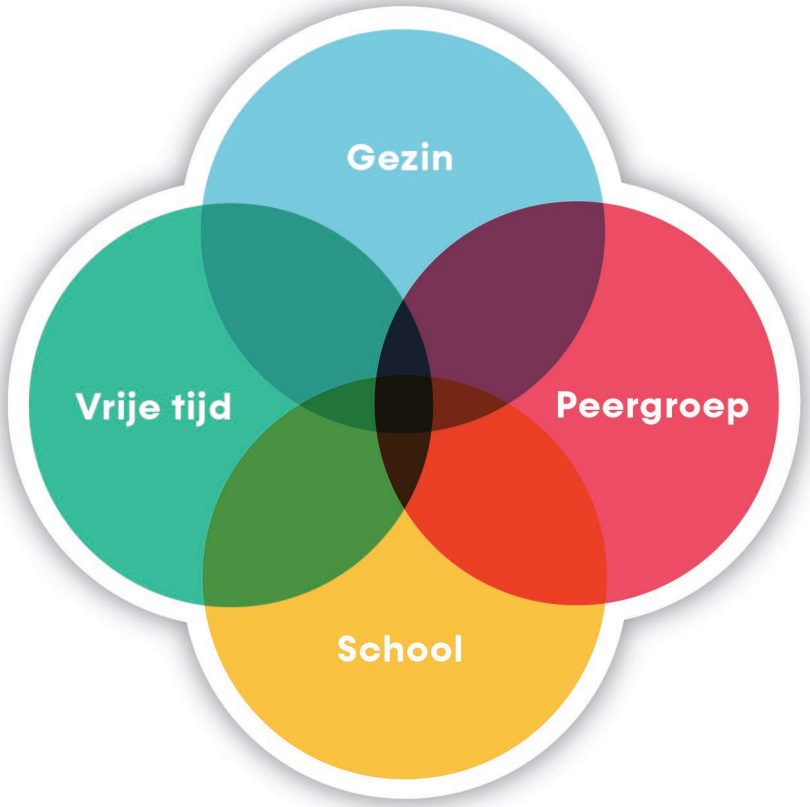

Gezin

- ✓ Tijd doorbrengen met ouders
- ✓ Controle en monitoring door ouders
- ✓ Ondersteuning door ouders
- ✓ Regels stellen

Vrije tijd

- ✓ Georganiseerde vrijetijdsbesteding
- ✓ Inzet rolmodellen

Peergroep

- ✓ Afspraken met andere ouders
- ✗ Laat buiten rondhangen
- ✗ Feestjes zonder toezicht

✓ **Beschermende** factoren
✗ **Risico** factoren

School

- ✓ Positief schoolklimaat
- ✓ Betrokkenheid bij school
- ✗ Pesten

Cyclische werkwijze

Samenvattend

Succesfactoren van OKO

- Evidence based: onderzoek stuurt praktijk aan
- Community based benadering: lokale partners betrokken
- Dialoog: continue gesprek tussen onderzoek, beleid en praktijk
- Duurzaamheid: lange termijn visie, commitment en investering

Voorbeelden lokale samenwerking

Lokaal preventieakkoord Hardenberg

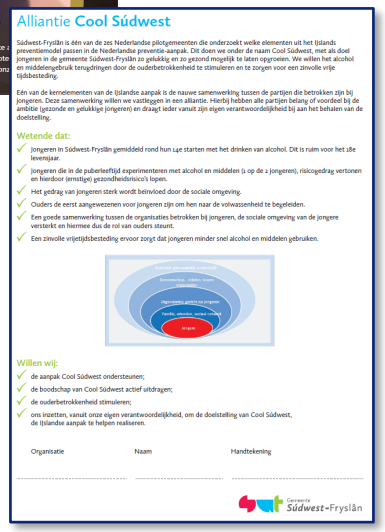
Alliantie Cool Südwest

Südwest-Fryslân is één van de zes Nederlandse pilotgemeenten die onderzoekt welke elementen uit het Ijslands preventiemodel passen in de Nederlandse preventie-aanpak. Dit doen we onder de naam Cool Südwest, met als doel jongeren in de gemeente Südwest-Fryslân zo gelukkig en zo gezond mogelijk te laten opgroeien. We willen het alcohol en middelengebruik terugdringen door de ouderbetrokkenheid te stimuleren en te zorgen voor een zinvolle vrije tijdsbesteding.

Eén van de kernelementen van de Ijslandse aanpak is de nauwe samenwerking tussen de partijen die betrokken zijn bij jongeren. Deze samenwerking willen we vastleggen in een alliantie. Hierbij hebben alle partijen belang of voordeel bij de ambitie (gezonde en gelukkige jongeren) en draagt ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bij aan het behalen van de doelstelling.

Wetende dat:

- ✓ Jongeren in Südwest-Fryslân gemiddeld rond hun 14e starten met het drinken van alcohol. Dit is ruim voor het 18e levensjaar.
- ✓ Jongeren die in de puberleeftijd experimenteren met alcohol en middelen (1 op de 2 jongeren), risicogedrag vertonen en hierdoor (ernstige) gezondheidsrisico's lopen.
- ✓ Het gedrag van jongeren sterk wordt beïnvloed door de sociale omgeving.
- ✓ Ouders de eerst aangewezenen voor jongeren zijn om hen naar de volwassenheid te begeleiden.
- ✓ Een goede samenwerking tussen de organisaties betrokken bij jongeren, de sociale omgeving van de jongere versterkt en hiermee dus de rol van ouders steunt.
- ✓ Een zinvolle vrijetijdsbesteding ervoor zorgt dat jongeren minder snel alcohol en middelen gebruiken.

Willen wij:

- ✓ de aanpak Cool Südwest ondersteunen;
- ✓ de boodschap van Cool Südwest actief uitdragen;
- ✓ de ouderbetrokkenheid stimuleren;
- ✓ ons inzetten, vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, om de doelstelling van Cool Südwest, de Ijslandse aanpak te helpen realiseren.

Organisatie | Naam | Handtekening

Gemeente Súdwest-Fryslân

Alliantie Südwest Fryslân

Voorbeelden ouderparticipatie

Samen zijn met het gezin is het beste kerstcadeau

IJsland

Ouderavonden

Súdwest Fryslân

Voorbeelden vrije Tijd

De mobiele Spot

Kempen

Act Texel

Texel

Voorbeeld vrijetijdspas IJsland

- Voor alle jongeren (6-18 jaar)
- Ca. 350 euro per jaar
- Goedgekeurde activiteiten en organisaties
- Professionele begeleiding

Voorbeelden School

GEZONDE SCHOOL

Lessen uit de pilot

- Geluk van kinderen centraal stellen werkt energie op en creëert verbondenheid
- Preventie wordt gebaseerd op feiten en data
- Samenwerking tussen lokale partners is sterk verbeterd
- Gezamenlijk werken aan een structurele oplossing

= Een boost voor preventie

Ondersteuningsprogramma OKO

- Landelijke ondersteuning
  - Kennis
  - Uitwisseling
  - Procesbegeleiding
  - Monitoring
- Jaarlijkse aanmeldmoment voor nieuwe gemeenten

Trimbos instituut
Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

NJi Nederlands Jeugdinstituut

GGD GHOR NEDERLAND

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Wat is nodig voor deelname?

- Politiek en bestuurlijk draagvlak
- Draagvlak bij partners
- GGD betrokken voor uitvoering monitoring

- Commitment voor minstens 4 jaar
- Capaciteit: 1,5-2,5 FTE voor projectleider en kernteam
- Budget voor
  - Tweejaarlijkse monitoring door GGD
  - Preventieactiviteiten
  - Ondersteuning implementatie door Trimbos

OKO | OPGROEIEN IN EEN KANSRIJKE OMGEVING

Bedankt voor uw aandacht!

kansrijkeomgeving.nl
oko@trimbos.nl